

PORO- JA LUONTAIS- ELINKEINOJEN RAKENNETUET – RAHOITUSTA POROTILASI PARHAAKSI

Porotalouden ja luontaiselinkeinojen tuet kehittävät ja ylläpitävät tilojen tuotanto- ja asuinolosuhteita. Porotalouden harjoittajana voit hakea tukea porotaloudessa tarpeellisiin investointeihin, jotka lisäävät tehokkuutta, parantavat laatua tai helpottavat sopeutumista uusiin olosuhteisiin. Voit hakea myös asunnonrakentamistukea, joka parantaa poro- tai luontaiselinkeinotilan asunto-oloja. Yksityisten elinkeinonharjoittajien lisäksi paliskunnat voivat hakea tukea investointeihin ja aitojen kunnossapitoon.

Investoinnit ja asuntorakentaminen

Voit hakea porotalouden ja luontaiselinkeinojen investointitukia, jos:

- olet 18–64-vuotias
- sinulla on riittävä ammattitaito
- asut poronhoitoalueella
- vuotuiset tulosi muusta kuin porotaloudesta tai luontaiselinkeinoista ovat alle 40 000 euroa (jos haet tukea yhdessä aviopuolisosi kanssa, vuotuiset tulonne muusta kuin porotaloudesta tai luontaiselinkeinoista ovat yhteensä alle 60 000 euroa)
- saat tai tulet saamaan pääasiallisen toimeentulosi porotaloudesta tai luontaiselinkeinoista eli
 - omistat vähintään 80 eloporoa tai
 - vuotuiset tulosi luontaiselinkeinosta ovat vähintään 8500 euroa.

Jos olet täyttänyt 60 vuotta, et voi saada tukea asuinrakennuksen rakentamiseen, laajentamiseen tai peruskorjaukseen.

Voit saada tukea kelkkainvestointiin kolmen vuoden välein, jos olet tehnyt jokaisena kolmena poronhoitovuotena 45 paliskunnan hallituksen hyväksymää työpäivää.

Voit saada tukea mönkijäinvestointeihin neljän vuoden välein, jos olet tehnyt jokaisena neljänä poronhoitovuotena 30 paliskunnan hallituksen hyväksymää työpäivää. Paliskunnan hyväksymät työpäivät ovat myös korkeampien avustusprosenttien ehtona.

Älä aloita investointia ennen kuin olet saanut ELY-keskuksesta päätöksen tuen myöntämisestä.

Nuorten elinkeinonharjoittajien tuet

Voit saada nuoren elinkeinonharjoittajan aloitustukea, jos olet alle 41-vuotias ja ryhdyt ensimmäistä kertaa tilalla porotaloudesta vastaavaksi elinkeinonharjoittajaksi. Sinulla tulee olla riittävä osaaminen, jotta voit saada aloitustukea. Voit aloittaa tilanpidon heti omalla vastuulla, kun aloitustukihakemuksesi on tullut Lapin ELY-keskukseen vireille.

Voit saada investointitukea porojen ja maastoajoneuvojen hankintaan, jos:

- olet alle 40-vuotias
- omistat 50–79 eloporoa
- sitoudut tekemään 60 paliskunnan hyväksymää työpäivää kolmen poronhoitovuoden aikana.

Paliskuntien tuet

Paliskunta voi hakea investointitukea ja paliskunnan aitojen kunnossapitotukea, jos se täyttää poronhoitolaissa sille asetetut velvoitteet. Paliskunta voi aloittaa investoinnin sen jälkeen, kun ELY-keskus on tehnyt päätöksen tuesta.

Paliskuntien aitojen kunnossapitoinvestoinnin voi kuitenkin aloittaa sen jälkeen, kun hakemus on tullut vireille. Lisäksi paliskunta voi aloittaa investoinnin toteuttamisen ennen hakemuksen vireilletuloa, jos toteuttaminen on pakko aloittaa, jotta rikkoutunut aita saadaan korvattua tai muulle kuin porotalouden harjoittajalle aiheutuvat vahingot estettyä. Näissä tapauksissa tukihakemus pitää kuitenkin tehdä heti, kun se on mahdollista.

Tutkimusrahoitus

Luonnolliset henkilöt, yksityis- ja julkisoikeudelliset yhteisöt sekä säätiöt voivat hakea tutkimusrahoitusta. Älä aloita tuettuja toimenpiteitä ennen kuin olet saanut ELY-keskuksesta päätöksen.

Liiketoimintasuunnitelma

Jos haet aloitustukea tai investointitukea, joka sisältää lainaa, ELY-keskus edellyttää, että esität liiketoimintasuunnitelman hakemuksesi liitteenä.

Liiketoimintasuunnitelma sisältää seuraavat tiedot:

- ikäsi, kuvaus ammattitaidostasi sekä tiedot vakinaisesta asuinpaikastasi
- kuvaus tilasi toiminnasta ja elinkeinon harjoittamisesta sekä arvio toiminnan riskeistä
- tilasi hallintaa ja rakennetta koskevat tiedot, paliskunta, johon kuulut, toiminnan työllistävyys, tilan tuotannollinen varallisuus ja sen soveltuminen tuettavaan toimintaan, porojen ja muiden tuotantoeläinten eläinmäärät ja tuotosmäärät sekä luontaiselinkeinoon liittyvää elinkeinotoimintaa koskevat tiedot

- tiedot tilan toiminnan kehittamisestä ja kehittämisen tavoitteista sekä päätuotteiden markkinointimahdollisuuksista
- koko tilan maksuvalmiussuunnitelma, joka sisältää poro- ja luontaiselinkeinojen tulot, muut omat tulosi sekä sinun ja puolisisi vuosittaiset kokonaistulot
- tiedot muista toimenpiteen toteuttamisen kannalta tarpeellisista seikoista sekä vaikutuksista tilasi tuotanto-olosuhteisiin työympäristön, luonnonvarojen kestävä käytön tai eläinten hyvinvoinnin kannalta.

Laadi liiketoimintasuunnitelman laskelmat hakemusvuotta edeltävän vuoden, hakemusvuoden sekä vähintään viiden hakemusvuotta seuraavan vuoden osalta. Esitä ennusteiden perusteet ja lähteet suunnitelmassasi. Huomioi suunnitelmassasi sinulle mahdollisesti myönnettävän aloitus- ja investointituen määrä niinä vuosina, joina avustukset maksetaan.

Hae tukea

Tee hakemuksesi sähköisesti Hyrrä-palvelussa: www.mavi.fi/hyrra

Voit hakea tukia myös toimittamalla lomakkeen Lapin ELY-keskukseen. Nuoren elinkeinonharjoittajan aloitustukea voit hakea lomakkeella 3549, investointitukea lomakkeella 3561, luottolupausta lomakkeella 3549L ja valtiontakausta lomakkeella 3562.

Nuoren elinkeinonharjoittajan aloitustukea, elinkeinonharjoittajan investointitukea, asunnonrakentamistukea ja paliskunnan investointitukea voi hakea jatkuvasti. ELY-keskus tekee päätökset hakemuksista tukijakoittain, jotka ovat:

- 16.1.–15.4.
- 16.4.–15.6.
- 16.6.–15.9.
- 16.9.–15.1.

Muita tukia voi hakea vuosittain seuraavasti:

- paliskunnan aitojen kunnossapitotukea viimeistään 15.1.
- tutkimusrahoitusta viimeistään 31.3.
- erityistä etuutta viimeistään 31.12.

Elinkeinonharjoittajan investointituki

Tukikohde	Valtionlaina	Avustus
	Prosenttia hyväksyttävistä kustannuksista	Prosenttia hyväksyttävistä kustannuksista
Porojen hankinta		
Koltta-alueella	60	35
Muulla poronhoitoalueella	60	-
Muulla poronhoitoalueella, kun hakijalla on vähintään 50 eloporoa ja työpäiviä koskevat ehdot täyttyvät*	60	20**
Moottorikelkat		
Poronhoitoalueella	-	20
Poronhoitoalueella, kun työpäiviä koskevat ehdot täyttyvät***	-	35
Poronhoitoalueella, kun hakijalla on vähintään 50 eloporoa ja työpäiviä koskevat ehdot täyttyvät*	-	40
Mönkijät		
Poronhoitoalueella	-	20
Poronhoitoalueella, kun työpäiviä koskevat ehdot täyttyvät****	-	35
Poronhoitoalueella, kun hakijalla on vähintään 50 eloporoa ja työpäiviä koskevat ehdot täyttyvät*	-	40
Muu irtaimisto		
Koltta-alueella	50	40
Muulla poronhoitoalueella	60	-
Tuotantorakennukset		
Koltta-alueella	40	50
Muulla poronhoitoalueella	60	-
Tuotannollinen tie-, vesihuolto- ja sähköistysinvestointi, joka ei sisälly rakennuksen kustannuksiin		
Koltta-alueella	50	40
Muualla	60	-
Työmaa-asunnot, luontaiselinkeinoalueella tilan ulkopuolella		
Peruskorjaus ja laajentaminen	60	-
Uudisrakentaminen	60	20

*Hakija sitoutuu tekemään 60 paliskunnan hyväksymää työpäivää kolmen poronhoitovuoden aikana.

**Avustusta myönnetään vain niiden porojen hankintaan, jotka hankkimalla hakijan poromäärä nousee 80 eloperoon.

***Hakija tehnyt kolmen poronhoitovuoden aikana vähintään 45 paliskunnan hyväksymää työpäivää.

**** Hakija on tehnyt neljän poronhoitovuoden aikana vähintään 30 paliskunnan hyväksymää työpäivää.

Elinkeinonharjoittajan asunnonrakentamistuki

Peruskorjaus ja laajennus luontais-elinkeinoalueella	60	20
Uudisrakennus luontaiselinkeinoalueella	70	10
Uudisrakennus, peruskorjaus ja laajennus muulla poronhoitoalueella	80	-

Paliskunnan investointituki ¹⁾

Laidun-, suoja- ja työaidat	-	70
Erotus-, este, merkintä- ja syöttöaidat	-	60
Poroteurastamon peruskorjaus, työmaa-asunnon rakentamisinvestointi, erotusaidalle tai poroteurastamolle johtava tie	-	50
Työmaa-asunnot	-	50
Maastoajoneuvo, kuljetuskalusto, tietojärjestelmät ja -laitteet sekä muu vastaava irtaimisto	-	40

Valintamenettely

Aloitustuessa tärkeä merkitys on liiketoimintasuunnitelmalla, jonka perusteella ELY-keskus arvioi tilan menestymismahdollisuuksia. Liiketoimintasuunnitelmalla osoitat, miten tulet kehittämään tilaa. Sinun tulee sitoutua liiketoimintasuunnitelmassasi esittämiisi toimenpiteisiin. Tilasi tulee saavuttaa määräajassa tuen ehtona olevat vähintään 80 eloporon karjamäärä ja vähintään 8500 euron vuosittaiset kokonaistulot.

Jos tuen myöntämiseen osoitetut varat eivät riitä kaikkien tuen ehdot täyttävien investointien tukemiseen, käytetään valintamenettelyä.

Asuntorakentamisinvestoinneissa priorisoidaan peruskorjattavia tiloja ja tiloja, joilla on parhaimmat edellytykset kannattavaan toimintaan ja joille asuinolosuhteiden parantaminen on tilan menestyksen kannalta tärkeintä.

Muissa investoinneissa painotetaan investointeja, jotka parantavat taloudellisia toimintaedellytyksiä ja edistävät työturvallisuutta, työssä jaksamista, eläinten hyvinvointia tai energian tehokasta hyödyntämistä.

Sekä asuinrakentamisessa että muissa investoinneissa painotuksena ovat myös hakijat, joiden tila sijaitsee saamelais- tai kolttaluueella.

Tuen määrät

Rakentamisinvestoinnissa tuen määrä on aina vähintään yli 1000 euroa. Sen pienempään investointiin ELY-keskus ei myönnä tukea. Muissa toimenpiteissä vastaava määrä on 500 euroa.

Voit saada aloitustukea yhteensä 50 000 euroa, josta avustus on 25 000 euroa ja valtionlainaan liittyvän tuen sekä varainsiirtoverovapauden määrä 25 000. Voit saada valtionlainaa enintään 80 % hyväksytystä hankintahinnasta ja kuitenkin enintään 100 000 euroa.

Lisätietoa verkossa

www.ely-keskus.fi/lappi
www.mavi.fi/hyrra

Ota yhteyttä

Tukien hakemisessa neuvovat

Lapin ELY-keskus: www.ely-keskus.fi/lappi
Paliskuntain yhdistyksen neuvijat: www.paliskunnat.fi

